

8. Роль кримінального середовища у формуванні психологічних механізмів насильства.

Вивчення впливу кримінального середовища, злочинності та асоційованих з ним чинників на динаміку насильства в сім'ї. Виховані у цьому середовищі особливості, такі як підвищений рівень стресу, агресивність та взаємодія з насильством, можуть впливати на психічний стан індивідів, сприяючи формуванню та утвердженню агресивних психологічних механізмів, які впливають на сімейні відносини.

Список використаних джерел

1. Про запобігання та протидію домашньому насильству: Закон України від 7 грудня 2017 р. № 2229–VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-19#Text>

2. Психологічна травма та шлях до видужання: наслідки насильства - від знуцань у сім'ї до політичного терору / Пер. з англ. Оксана Лизак, Оксана Наконечна, Олександр Шлапак. - Львів: Видавництво Старого Лева, 2015. - С. 22-23.

3. Про попередження насильства в сім'ї: Закон України від 15 листопада 2001 р. № 2789-III (втратив чинність). URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2789-14>

Христина ОЛЕКСИН,

здобувач ступеня вищої освіти бакалавра
навчально-наукового інституту № 3
Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник:

доктор філософії, старший викладач
кафедри поліцейського права

Національної академії внутрішніх справ

Неля ЛЯХ

ОСНОВНІ АСПЕКТИ ПРОТИДІЇ ПРОВАМ ДОМАШНЬОГО НАСИЛЬСТВА ПІДРОЗДІЛАМИ ОРГАНІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Проблематика вчинення домашнього насильства визначається актуальною на сьогодні навіть попри дію воєнного стану на території України. Як відомо від 24 лютого 2022 року на території України був введений воєнний стан Указом Президента України №64/22 та затверджений Законом України «Про правовий режим воєнного стану» [1; 2]. Такими нормативно-правовими актами передбачався особливий правовий режим у зв'язку з яким дещо змінилася специфіка діяльності поліції. Відповідно до чинного законодавства основним суб'єктом

владних повноважень щодо запобігання та протидії домашньому насильству виступають органи і підрозділи Національної поліції України, як носії владних повноважень. Зокрема варто враховувати, що на ефективне реагування проявам домашнього насильства впливають і деякі об'єктивні чинники. Це пов'язано насамперед з проблематикою захисту прав постраждалих осіб, які знаходяться на тимчасово окупованих територіях або ж територіях на яких ведуться активні бойові дії. Таким чином постраждалі особи навіть не мають змоги звернутися за допомогою до органів державної влади чи місцевого самоврядування. Більшість громадян України під час повномасштабного вторгнення стикнулися з таким протиправним діянням, як і торгівля людьми. Найуразливішими верствами населення вважаються діти, яких насильно вивозили на підконтрольні території держави-агресора цим самим завдаючи значної школи населенню [3, с. 219].

Окрім того, під час воєнного стану, залишається актуальним питання стосовно належного захисту прав постраждалих осіб від домашнього насильства а також торгівлі людьми. Адже в таких випадках жертви цих злочинів практично не мають змоги самостійно звернутися за допомогою. Також не менш важливим залишається питання стосовно надання необхідної допомоги постраждалим від гендерно-зумовленого насильства. Це спричинено тим, що в суспільстві панує стереотип, що в умовах воєнного стану протидія таким злочинам є малоефективною і недоречною. Так в умовах воєнного стану, здебільшого спостерігається тенденція збільшення проявів домашнього насильства у зв'язку з безробіттям, довготривалим психо-фізіологічним стресом, страхом, що супроводжується надмірною агресивністю в деяких людей, а також порушенням звичного способу життя в багатьох родинах.

В умовах війни особливостями реагування на вчинення домашнього насильства є здебільшого значне перенавантаження працівників правоохоронних органів, які у свою чергу не можуть швидко опрацювати великий обсяг роботи. До того ж є крім випадки, коли реагування на факт вчинення домашнього насильства є необхідним і невідкладним, оскільки такі дії не рідко вчиняють військово службовці, які довгий час перебували в зоні ведення бойових дій та повернулись додому на короткостроковий період. В наведеному випадку працівниками правоохоронних органів застосовуються психологічні прийоми і методи встановлення контакту і впливу на кривдника з метою деескалації конфлікту. Досить таки прийнятним прикладом виступає саме факт залучення капеланів до

вирішення таких конфліктів. На даний час така капеланська діяльність пов'язана насамперед із запобіганням та протидією проявам домашнього насильства у взаємодії з органами і підрозділами Національної поліції. Яскравим прикладом впровадження та реалізація такої моделі випускає, саме місто Дніпро, де активно співпрацює з правоохоронними органами, громадка організація «Капеланський патруль», яка на систематичній основі залучається на випадки вчинення домашнього насильства. Такий досвід у сфері протидії та запобіганню домашньому насильству представляє науковий інтерес та цілу низку дискусій [4, с. 218]. Крім того актуальним залишається питання щодо проведення інформаційно-просвітницької роботи уповноваженими підрозділами органів Національної поліції України серед населення щодо профілактики та запобігання вчиненню домашнього насильства. Такі заходи необхідно проводити з метою підвищення рівня правосвідомості громадян, усвідомлення ними настання суспільно-небезпечних наслідків, появи негативного правового статусу кривдника та інші. Найефективнішим впливом на громадян стосовно запобіганню і протидії домашньому насильству вважається поширення відомостей про факти вчинення насильства в сім'ї в засобах масової інформації та інших електронних комунікаціях.

З метою підвищення ефективної діяльності щодо запобігання, попередження та протидії домашньому насильству є тісна взаємодія з іншими суб'єктами професійної діяльності, що беруть безпосередню участь стосовно протидії такому насильству. Зокрема є не менш важливим координація з органами, які надають правову, матеріальну, психологічну допомогу постраждалим. Актуальності набуває питання створення і розширення притулків куди б могли помічатись такі постраждалі особи або ж кривдники до яких було винесено терміново-заборонний припис та обмежено доступ до спільної території проживання у випадку якщо відсутнє тимчасове місце перебування на час дії такого припису.

Отже, на підставі вище викладеного матеріалу варто дійти висновку, що органи Національної поліції повинні здійснювати комплекс заходів з профілактики та реагування на випадки домашнього насильства в умовах воєнного стану цим самим відловлюючи порушені права громадян і сприяючи їх захисту.

Список використаних джерел

1. Про введення воєнного стану в Україні: Указ Президенти України №64 від 24.02.2022. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/642022-41397>

2. Про правовий режим воєнного стану: Закон України 12 травня 2015 р. № 389-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>

3. Рижкова С.А., Граховський О.М.,. Актуальні проблеми протидії домашньому насильству в Україні //Модернізація вітчизняної правової системи в умовах світової інтеграції: матеріали// Міжнар. наук.-практ. конф., м. Кропивницький, 23-24 червня 2022 р. / за заг. ред. Б. Р. Стецюка. Кропивницький : ЛА НАУ, 2022. 444 с. С 217-219

4. Недря К. М. Проект «капеланський патруль» в Національній поліції – практика реалізації // Міжнародна та національна безпека: теоретичні і прикладні аспекти : матер. V Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Дніпро, 12 березня 2021 р.). Дніпро: ДДУВС, 2021. С. 217-219

Анжела ОНІПКО,

здобувач ступеня вищої освіти бакалавра
навчально-наукового інституту № 2
Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник:

кандидат юридичних наук,
старший викладач кафедри поліцейського права
Національної академії внутрішніх справ
Іванна ГОРБАЧ-КУДРЯ

ЗАХОДИ ПРОТИДІЇ ПРОЯВАМ НАСИЛЬСТВА

Насильство – це серйозна проблема сьогодення, яка існує в усіх країнах світу. Не винятком є й Україна. Воно може проявлятися в різних формах: фізичній, психологічній, сексуальній, економічній, – та мати негативні наслідки для постраждалої особи, членів її сім'ї та суспільства в цілому.

Метою нашої роботи є дослідження актуального стану протидії насильству в Україні та визначення найбільш дієвих шляхів у такій діяльності.

У першому півріччі 2022 повідомлень до правоохоронних органів щодо вчинення домашнього насильства надійшло на 27,5% менше, ніж за такий же проміжок часу у 2021. 773 задокументованих випадків за пів року 2022 проти 1508 за цей самий період у 2021 відповідно. Такі дані у своєму звіті наводить аналітичний центр ЮрФем [2].

Закон України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» визначає організаційно-правові засади запобігання та протидії домашньому насильству, основні напрями реалізації